

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához horvá:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 4.

Birtok parcellázás.

Földet a népnek! ez a jelszó. Ezen ige alatt indult meg a múlt években a nagyobb birtokok földarabolása, hogy a népnek ama földéhsége kielégíthető legyen, amely az utóbbi években fölmerült gazdasági válságok között nem csekély hullámokat ver.

A magyarparaszt kicsinyjétől a nagyjáig mindig ragaszkodott az anyaföldhöz, amely terményeivel táplálja és lehetővé teszi, hogy családját fenntarthassa. A föld azonban az emberiség szaporodásával és terjeszkedésével lépést nem tart, hanem azon arányban kevesbedik egy terület, ahogy azon élők szaporodnak. Az a kisgazda, a kinek a mulakban 40 hold földje volt és azt a négy fia között kellett megosztani; egyre már csak negyedrésze azaz tíz hold jutott, — s ennek már egész másképen kellett beosztani a kis gazdálkodását, mint az apjuknak a négyszerannyiban.

Innét magyarázható, hogy a természetes legelők, kaszálók feltörésével, a szükséglet okozta körülményeknél fogva először a parasztbirtokon kezdődött szemterméssel az állattenyésztés kiszorul, a mi részben alapja a mai jószághiánynak, a tenyészállat megfogyatkozásának és a horribilis húsáraknak.

Bécsben a közszükségletek enyhítésére a parasztnép földéhségének csillapítására megkezdették a hozzáférhető nagyobb birtokok parcellázását. Ott, a hol a földművelésügyi miniszter kezdeményezése által az öt jellemző kiváló éles látással, körültekintéssel történt a parcellázás, teljes megelégedést eredményezett. De utána a parcellázást közvetítő társaságok, bankok, sőt már egyesek is bele fogtak és úgy nő a földaraboló társaság, mint a fü, — mert tekintve a paraszt földéhségét — hogy a harmadik vármegyébe is elmegy földet jegyeztetni, ha valahol parcellázhatnak, — különösen üzletnek is bizonyult és így mint minden kapós dolog fölött, megindult a hajsza a parcellázásnál is.

Ma már ott állunk, hogy ha egy nagyobb birtok eladó, — legritkább eset, hogy egy egészben cserélne gazdát, hanem legtöbb esetben földarabolva. Eltekintve a főntebb idetzem körültekintéssel végrehajtott parcellázásoktól, igen sok esetben, a hol ezen műveletet helytelenül vitték végbe, ott egy jelentős okkal járultak hozzá, hogy a földhöz jutni óhajtó népet jobb hazát keresni Amerika felé ösztönözzék. Mert miként egyes helyeken történt, hogy egy családra 3—4—5 hold földet osztottak ki, ezzel megmentették ugyan ideiglenesen az éhenhalás veszélyétől — de a megélhetést nem biztosították neki semmiképen. Mert ezen kevés földdel megakadályozták első sorban,

hogy a rendes napszám keresetét folytathassa — de sok esetben még szakmány munkát sem vállalhat — mert azon időben a saját négy hold földjével van elfoglalva, ellenben az a négy hold föld nem elég arra, hogy a vele járó összes kiadásokat, gyakran túl nagy terheket elbirja és még a családját fenn is tarthassa.

Ez a szomorú való szaporította nem egy esetben a koldusbotot, más részben pedig utat nyitott az uzsora egy nemének.

A parcellázott négy hold csak ott állhat meg, a hol még legalább tíz hold örökbirtok áll közel hozzá. Mert egy parasztszaládnak legalább is 12—14 hold földre van szüksége, hogy így is szükösen megélhessen. Azért a helyes parcellázás egy közepes családú paraszt embernél a 15 holdnál kezdődik. Mert hogy eltekintve a fent említetteket a helytelen földosztás mily veszedelmet rejtett sok paraszt családra, arra igen sok szomorú példa van a közelmúltakban.

De fordítsuk meg az érem másik felét.

Helyes-e a parcellázás? és célszerű-e? Eltekintve különös kivételektől, midőn nemzeti vagy kulturális érdekek is nyerne kielégítést, igen sok tekintetben nem helyes, de még célhoz vezetőnek sem mondhatnám.

Nem helyeselhető azért, mert azon nagyobb területű birtokot, hol a mező-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az esernyő kalandjai.

A sok bronzból, nyers vasból vagy kőből készült dárda, a lándzsák, tomahawkok, boomerangok, nyilak és íjak, buzogányok, fából, bőrből, bádognál készült vagy fűzfából font pajzsok, török, kovács puskák, muskéták, szigonyok, pisztolyok, parittyák és egyéb fegyverek közt, melyek házigazdánk szobájának falát borították, hatalmas esernyőt vettünk észre, mely erős halcsontjaival és bőrszerűleg megfeszülő vásznával kiritt a harcias környezetből. Léandre kérdezte:

— Honnan való ez a csudálatos gép és mi a jelentősége ezen a falon, hol az emberi kegyetlenség és felfuráng eszközeit látjuk összegyűjtve?

Maurice Rouayre titokzatosan, csaknem édesdeden mosolygott:

— Hyacinthe Desamblanc apótól kaptam

s nekem a boldogulás, a szerencse és a szerelem jelképe. Ez egy bizonyos neme a fetisnek, kedves barátom s én inkább mind e fegyverzettől, sőt egész butorzatomtól megválnék, bármily kedves emlékek is kötnek hozzá, mintsem ez elpusztíthatatlan halcsontgépétől. Gyönyörű története van! Nem gondolhatok rá bizonyos babonás érzés nélkül, melyet ti is meg fogtok érteni, ha meghallgattok.

Legelőször Desamblanc apó teje fölött láttam kifeszítve, midőn az égen villámlás és dörgés közt megnyitak a felhők. Én első áldozásomról jöttem; vadonatúj kalapot, finom barna posztómellényt és lakkcipőt viseltem s meglepve az esőtől, összeborzadtam arra a gondolatra, hogy ruházatom és remek kalapom pocskká fog ázni. Sehol semmi menedék! Az ut szélén gunyosan hajlongva állt néhány parányi, ritkalombu nyárfa. Már-már akkora esőcseppek kezdtek hullni, mint egy tiz-sous darab s előre látható volt, hogy iszonyu záporosó lesz. Ekkor jelent meg az esernyő. Nagy volt, mint egy

sátor és szilárd, mint egy háztető, alatta az öreg Desamblanc haladt, aki jóízűen mosolygott.

— Halló, szegény kicsiké! — szavalt a derék ember. — Az ön ruházata veszélyben forog. Sebaj! Szerencsére itt vagyunk mind a ketten, Mózes és én!

Mózes alá menekültem s együtt haladtunk, frissen kilépve, míg körülöttünk szakadt a zápor. Egy-két sárpettyet leszámítva, szárazon menekültem, ami nem csekély büszkeséggel töltötte el Desamblanc apót. Nem is találkozhatott később apámmal, anélkül, hogy Mózes kitűnő tulajdonságaira ne célozgatott volna s látásomnak mindannyiszor úgy örült, mintha életemet mentette volna meg.

Ez volt kezdete boldogulásomnak. Mi szegények voltunk és Desamblanc jómódu volt. Egyedül élt, egyre öregedett és nem voltak barátai. Az ernyő megnyitotta előttem az öreg lakását. Lassanként megszokta jelenléteimet s megszeretett. A saját pénzén beiratott az iskolába s később az ő támogatásával beléptem a kollégiumba, melyből győztesen kerültem ki.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

gyógyvíz, a gyomorégést rögtön megszünteti, páratlan étvgygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvíz!

a mohai

ÁGNES.

Forrás

Millenniumi nagy érdemmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor és

Olecsóbb a szódavíznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Kiss Károly urnál Nagyvárad.

gazdasági termelés a mai fejlesztett alakjában példaadó, irányadó a kisebb gazdáknak is, a parcellázás örökre megsemmisíti.

A ki ismeri a magyarparaszt conservativismust, miként szerény magam, kinek harmincöt esztendő óta elég alkalmam volt a felfogásukat ki ismerni, nagyon jól tudja, hogy ezek mintegy hat-hét éve barátkozik meg olyan dolgokkal, amit egy nagyobb birtokon látott ugyan már régóta, de alkalmazni csak akkor kezd, mikor a komájánál is látja. Így például a nyugati faj marhatenyészete sok fáradozás után kezd egy-egy vidéken terjedni. Paraszt szomszédjaim nálam huszonhárom év óta látják a bonyhádi piros tarka teheneket, de midőn használati előnyökről beszéltem, csak fejüket csóválták és abban egyeztek meg, hogy »Nem szegény embernek való«. De fordult a világ és ma már náluk is látható a piros tarka jószág, ma már azt mondja »hát uram jónak kell lenni, mert a komán is vett.«

Más oldalról pedig egy nagyobb uradalmi birtok, eltekintve fejlesztő mezőgazdasági kulturájától, mindig olcsóbban termel, ami fontos közzgazdasági jelentőségű igen-igen sok tekintetben. Még a parasztközben levő kisbirtok először drágán termel és kultúra szempontjából, miként a fenti példa mutatja, igen nehezkesen halad és mozog.

Ami pedig azt a mindenáron való parcellázást illeti, a paraszt földéhséget kielégíthetőnek sem ismerhetem el. E tekintetben oly óriási a mindenféle varázslatos szavak által fölköltött földéhség, hogyha Magyarország összes nagyobb területeit földarabolná is, csak ideiglenesen ható megoldás lenne, épen úgy, mint ahogy ki nem elégíthető a sztrájkba álló gazdasági munkás, aki megszüntetve a munkát nagyobb bért kér, a

gazda megadja, de egy pár óra múlva ismét megszünteti a munkát, megint nagyobb bért követel, tehát kielégíthetlen.

A nagyobb birtok fölaprózása csak a hivatkozott esetekben okadatolt, de semmikép sem azon lázas üzletszerű alakjában, amely a spekulációt bizonyos tekintetben kielégíti ugyan, de úgy az országra, mint magára a népre sok tekintetben beláthatatlan következményű.

Ami a magyarparaszt földéhségét megfelelő mederbe tereli, az egyedül a mezőgazdasági ipar és nagy gyár ipar fejlesztése lehet. E nélkül a mai követelések megszűnni aligha fognak, hanem újabb és újabb alakban jelentkeznek még akkor is, a mikor már a parcellázandó nagyobb birtok régen elfogyott.

Kaczvinszky Andor.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 4.

Elnök: Justh Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elfogadja a Ház harmadszori olvasásban is az

Uralkodó megkoronáztatása negyvenedik évfordulójának emlékére alkotandó művekről szóló törvényjavaslatot. A korona értékmegállapításáról szóló 1892. évi XVII. törvény cikk további kiegészítéséről szóló törvényjavaslat, továbbá az 1892. évi XVIII. törvény cikk alapján a magyar szent korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

Elnök: Javasolja, hogy a már harmadszori olvasásban is elfogadott törvényjavaslatok most

már tétessenek át a főrendiházhoz tárgyalás és hozzájárulás végett. (Helyes.) Következik a **oszlódtörvényjavaslat**

részletes tárgyalásának folytatása, még pedig a 46-ik szakasz.

A Ház a szakaszt Förster Ottó módosításával fogadja el. Ugyancsak elfogadja a Ház a 47. és 48. szakaszokat.

A 49. szakaszt

Hammersberg László styrális módosításával fogadja el a Ház.

50; 51; 52; 53. szakaszt a Ház változatlanul fogadja el.

Az 54-ik szakaszt a Ház

Förster Ottó styrális módosításával fogadja el.

Az 55; 56 szakaszt változatlanul fogadják el.

Következik az 57-ik szakasz.

Bernáth István a munkástügyi bizottság előadója: Ez a legfontosabb szakasz, mely a büntetéseket statuálja, melyeket a törvények szabnak ki azokra, kik a törvények ellen vétnek. A szakaszt elfogadásra ajánlja.

Elnök: A földművelésügyi bizottság előadója nem kívánván szólani.

Thoroczkay Miklós gróf oly módosítást ajánl, mely a szakaszt jobban precizirozza.

Giesswein Sándor: A sztrájkok oly módu korlátozását, mint az a jelen szakaszba foglaltatik, nem tartja megfelelőnek, azért a szakaszt nem fogadja el. Ha azonban a Ház elfogadná, határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsák a földművelésügyi miniszter, hogy hat hónapon belül terjesszen elő törvényjavaslatot, bérharc rendezése végett fölállítandó munkástanács szervezése ügyében.

Nagy György: A szakasz második pontja helyett új szövegezést ajánl. A sztrájkra vonatkozó rendelkezések kihagyását kéri.

Pető P. Sándor: A szakaszt nem fogadja el.

Ernst Sándor: Ha Mezőfi a tömeg sphiologiára apellál, mit szólna hozzá, ha pl. a tömeg ötletet meglincselné.

Midőn megnyertem okleveletem, Desambanc apó halálán volt. Tudta ezt és türte az állatok fásult egykedvűségével. Az érkezésem nagyon megörvendeztette. Csonná aszott karjaival üreges kebléhez szorított és dörmögte:

— Egy kissé az enyém is vagy ... Te tudhatod legjobban, mily jó szívvel voltam hozzád ... Nyugodtan távozz ... Te pedig légy jó Mózeshez ... vigyázz, hogy el ne vesztésd s ne add el sem aranyért, sem ezüstért!

Még két napig élt, azután szeliden, keserűség nélkül meghalt, nekem hagyva kisedet vagyunkját és Mózeset.

* * *

Mindig nyugtalan, csavargó természetem volt. Ahelyett, hogy valahol megtelepedtem volna, hét évig keresztül-kasul bolyongtam a szárazföldön és az óceánon. Utközben is megkerestem a kenyereket és Hyacinthe apó öröksége érintetlen maradt. Mózes, beburkolva egy nagy bőrtokba, elkísért Ázsiába, Ausztráliába, a szigetekre és a két Amerikába. A városokban a csiszolatlan utitársnak jó helye akadt a szekrények fenekén, a savannákon pedig s a vadon erdőkben ő tett nekem szolgálatokat. Hűségesen rendelkezésemre állt, akárhányszor csak szükség volt rá. 1898. május 26-án pedig megmentette az életemet. Akkortájt a Sierra Nevada hegygerincein bolyongtam s azon igyekeztem, hogy ezüst- vagy réztartalmú ércereket fedezzek fel.

Május 26-án, reggel egy öszvér hátán egy nagy, fantasztikus fensikon haladtam át. Amo-

lyan világvégei táj volt, amilyenek a hold élettelen vidékeit szoktuk elképzelni. A vörös homokkő-síkból fekete bazaltsziklák, biboros porphyrtömbök és sötét gráni darabok meredtek felfelé. Már néhány órahosszat bolyongtam, mikor egy szikla mögül egy emberi alak körvonalait láttam felbukkanni, melyet csaknem ugyanabban a pillanatban még egy féltucat követett. Bőr- vagy durva szövet-ruhát viseltek s fakószínű, borzas szakálluk és gonosz szemek cseppet sem voltak bizalmat keltők. Megfordítottam öszvéretem s menekülni akartam, mikor az egyik férfi, egy sötét alak, fahéjszínű bőrrrel, rám kiáltott:

— Nekünk hét jó puskacsövünk van, old fellow s tudunk velük banni ... Álljon meg, vagy átváltoztatjuk holttetemmé!

Megálltam egy pillanatra, inkább a »helyzet« kikémlése céljából és kérdeztem:

— Miért álljak meg?

A hét férfi jóízű kacajban tört ki.

— Nem rossz kérdés, — szolt az, aki előbb is beszélt. — Mi heten vagyunk és ön egyedül van. Nekünk keilene az ön dollárjai, az öszvére s általában minden, ami önénél van ... Mást nem kívánunk ...

— Én nem utazhatom úgy mint egy indián, — feleltem én. — Megelégszenek önök erszényem tartalmának háromnegyed részével, háromszáz dollárral?

A yankee utonállókban van bizonyos gavalérvonás. Ezt tudtam. Ha ajánlatomat elfogadják volna, csak le kellett volna fizetnem az

összeget s futni engedtek volna. De nem fogadták el. Durván és gunyosan felkacagtak.

— Meghagyjuk az ön bőrét, az ingét, nadrágját, csizmáit és gyönyörűes ernyőjét ... Mit akar még többet?

Ily körülmények közt jobbnak találtam a futásban keresni boldogulásomat. Megsarkantnyuztam öszvéretem, mely vágatni kezdett. A golyók elfütyöltek füleim mellett: az egyik nyakamat horzsolta, a másik átlukasztotta kalapomat. Éreztem, hogy öszvérem, melynek hasát szintén golyó horzsolta, reszketni kezd. Am a derék állat meggyorsította futását s a távolság köztem és az utonállók közt mindjobban növekedett. A lövöldözés tovább tartott s csakhamar egy golyó érte mellényemet. Az öszvért is újabb golyó találta, botlani kezdett s nekem ép csak annyi időm volt, hogy a nyeregkapából felkapván puskámat és Mózeset, leugorjam a roskadozó állatról, mielőtt összeesik.

Gyalog futottam tovább. A talajt nem ismertem s így csak egyenes irányban mehettem, Üldözöm bizonyos távolságban követek, miközben egyre rám lövöldöztek, de anélkül, hogy találtak volna. Ilyképp feljutottam egy sziklafalra s a tulsó oldalon le akartam ereszkedni, mikor megborzadva láttam, hogy a szikla ezen az oldalon függőleges irányban hull le a mélybe.

— El vagyok veszve! — gondotam.

A rablók mind közelebb jutottak hozzám s ha kezükbe kerülök, bizonyosan megölnek, mert ingereltem őket. Mélységes harag fogott el. Nem megölni nem engedem magamat! Inkább le-

Förster Ottó: Akkor már semmit sem szólna. (Derűtség.)

Ernst Sándor: Szól ezután az aratási sztrájkról, amelyet Giesswein Sándor is fölvetett. Ő mindig azon az állásponton volt, minden gyűlésen azt hangoztatta, hogy első fontosságú dolog az, hogy a dolgozni akarókat védelmezzük meg. (Élénk taps a néppárton.) Ha Mezőfi disztinkciót lelt volna az aratási sztrájk és egyéb sztrájkok között, akkor szívesen elfogadta volna az enyhébb álláspontot. De az aratók sztrájkjával szemben nem ismer kiméletet.

Fusth Gyula elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy most a cselédtörvényről van szó és az aratási sztrájkról nem szabad beszélni. (Zajos felkiáltások a néppárton.) Dehogy nem szabad, összefügg a kérdéssel! Nem hagyjuk magunkat terrorizálni, Nagy Györgynek a multkor megengedte.)

Fusth Gyula elnök: En Nagy Györgynek sem engedtem meg. (Folyton tartó ellentmondás a néppárton.) Kérem a képviselő urat maradjon a térgynál.

Ernst Sándor: Ambár az aratási sztrájk szoros összefüggésben van a cselédtörvényvel, mindazonáltal nem beszél arról, hanem pártolja az eredeti szakaszt. (Taps és éljenzés a néppárton.)

Mezőfi Vilmos. A néppárt folytonos elmondásához szól a szakasz ellen, mely ugyanis hiábavaló, mert minden mesterséges gátat, melyet a cseléd ellen jogai kiküzdése elé vetnek, syét fognak rombolni az események. Wesselényi Miklós a munkás paraszt sanyaru helyzetét festő szavait citálja, s kéri, hogy ne fogadják el a sztrájk paragrafusát.

Elnök: az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: Az ülést újból megnyitja. Jelesti, hogy szólásra senki se lévén feliratkozva, szólani senki se kíván. A vitát bezárom. A földmivelésügyi miniszter ur kíván szólani.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter:

ugrom a százöles mélységbe s önként darabokra zúgom testemet . . .

Már az ugráshoz készültem, mikor egy gondolat villant át agyamon. Bal kezembe kaptam puskámat, a másikkal megragadtam Mózes, azután kinyitottam a hatalmas és szilárd ernyőt — s a szikla széléről kiléptem a semmiségbe.

Az esés rohamos volt, bár az ernyő hullámzásán észrevettem, hogy annak erejét nagyon csökkenti. Ugy éreztem, hogy össze fogom magam zúzni. A valóság az, hogy elég keményen üttem le a földre, de elégre is csont nem törött s én odalenn egész frissen tovább tudtam szaladni a védő sziklák mögé.

Üldözőim ugyanis, kik odafönn rekedtek, golyókat küldözgettek utánam, de teljesen eredménytelenül.

Ez a kaland különben szerencsém megalapítója lett, mert másnap a barlangban, ahol meghaltam, gazdag rézeret találtam.

Mózes volt tehát az, aki engem megmentett a golyóktól és bevezetett az ígért földre.

* * *

Pillanatnyi csend támadt, majd Léandre nevetve így szólt:

— Most már értem, hogy a tündér-ernyő miért jelképezi a boldogulást és a szerencsét... De hol maradt hát a szerelem?

— Ép ez az, amit ezuttal nem fogtok megtudni, — felelt mosolyogva Maurice. — A hang ebédre hív!

J.-H. Rosny.

Ez a kérdés kimerítően meg lett tárgyalva az általános vita alkalmával, nem foglalkozik hát vele bővebben. Mezőfi dicsőítette a szolidaritást. A jóban, nem dologban való szolidaritást mindenkinek elismeri és pártolja, de rosszban való szolidaritást minden időben elítéli. (Ugy van! Igaz). Ez a törvény megvédi a munka szentségét és a dolgozni akaró munkást. Giesswein indítványát el nem fogadhatja, s minthogy ez a szakasz a törvényjavaslatnak sarkköre, kéri annak Thoroczkay Miklós gróf módosításával való elfogatását.

Elnök: A munkásügyi bizottság előadója kíván szólani.

Bernát István: Az ipari- és gazdasági sztrájk közötti különbség fennállását fejtegeti. Az 57. §. nem a munkabér emelkedését célozza, mint azt Giesswein Sándor gondolja. Az erényes béremelést senki sem ellenzi, de megfogja gátolni azt, hogy a béremelkedés a gazda rovására történjék. A szakaszt el fogadja ajánlja.

Elnök: A tanácskozást befejezettnek nyilvánítom. Következik a szavazás.

A Ház az 57-ik szakaszt gróf Thoroczkay Miklós módosításaival fogadja el.

Ezután 58; 59; szakaszt változatlanul fogadja el a Ház.

A 60-ik szakasznál

Hammersberg László, Mezőfi Vilmos és Okolicsányi László.

A 61. §-nál váratlanul szavazás előtt fellépett Kovács Ernő és a Ház határozatképességének konstatálását kéri. A képviselők nagyon felindultak, mert úgy látszott, hogy ma befejezhetik a javaslatot.

Elnök megolvastatta a képviselőket s mivel csak 96-an voltak jelen, egy negyed órára felfüggesztette az ülést. Mindenki felháborodva kiabált Kovács felé. Darányi miniszter indignálva tett neki szemrehányást, Mezőssy államtitkár pedig odalépve hozzá, felindultan kiáltotta: Ez hülyeség vagy tapintatlanság. Kovács később felvilágosítást kéretett Holló és Zichy Vladimir által és az ügyet békésen intézték el.

Ezután áttértek a 62 szakaszra.

Az ülés 2 órákor véget ért.

A felségsértő alkirály.

— Saját tudósítónktól. —

Magyarcséke, június 4.

Inger Szolimán, a kimpányi földesur és tizenhárompróbás negyvennyolcas kuruc Moga Szevér körjegyző és Szigye Péter községi irnok társaságában betért a közel multban Schwarze Eliás korcsmájába, hogy egy pohár sört igyék. Sörözés közben persze hamar politikára fordult a beszéd és szóba került a király személye is. Itt már a korcsmáros is beleszólt a társalgásba és elmondotta a társaságnak egy katonaelményét, a mikor 1890 ben Székelyhídon tartott nagygyakorlaton őt, aki mint szakaszvezető a gyakorlaton szintén résztvevett, a király megszólította, sőt mivel egy kérdésére talpraesett választ adott, a király meglepedése jeléül a vállát megveregette és szóval is megdicsérte.

— Nem adnám oda 1000 forintért — fejezte be vendégei előtt elbeszélését a korcsmáros, — hogy a magyar király megdicsért és a vállamat megveregette.

Még a korcsmáros elbeszélése folyamán Pap János lelkész is belépett a korcsmába és szintén a társaság asztalához ült.

A korcsmáros dicsekvő szavaira Inger Szolimán minden indok nélkül sértő kifejezéseket használt felséges királyunk ellen. A sértéseket az összes jelenvoltak hallották. Moga Szevér jegyző azon nyomban rendreutasította

a kimpányi alkirályt, hogy ne bántsa felséges királyunkat, mert nem érdemli meg hisz igazi atyja a népeinek.

De a rendreutasítás nem tette jóvá az elbizakodott alkirály a felségsértését. Inger Szolimán ellen megtették a bűnvádi feljelentést, és a király ellen tett sértő kifejezései miatt megindult ellene a vizsgálat.

A magyarcsékei kir. járásbírósa ez ügyben ma hallgatta ki Inger Szolimánt, mint terheltet és Moga Szevér körjegyzőt, Szigye Péter irnokot, Pap János lelkészt és Schwarze Eliás korcsmárost, mint tanukat. A tanúk értesülésünk szerint egyértelműleg terhelőleg vallottak Inger Szolimán ellen, s így az alkirály bűne felett hováhamar módja lesz ítélkeznie a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsának.

A főrendiház ülése. A főrendiház csütörtökön délután 4 órákor ülést tart.

Héber nyelv a Reichsrathban. Ő felsége e hó 15-én fogja megnyitni az új osztrák parlamentet. Trónbeszédén most dolgoznak meg tárgyalnak és bizony sok fejtörést okoz a kormánynak.

Az előrelátható összeütközések eme parlamentjében három teljesen új pártállású képviselő is került: cionisták, akik a zsidó nemzeti eszme programjával léptek választóik elé. Minthogy minden osztrák képviselő a parlament első ülésén hűségi fogadalmat tesz és ezt a fogadalmat anyanyelvén mondja, bekerül az osztrák parlamentbe a héber nyelv is, mert hogy a három cionista képviselő a hébert vallotta anyanyelvétül. Sok egyéb mellett ez lesz az új osztrák parlament egyik legérdekesebb kuriozuma.

Orosz és román menekültek Nagyváradon.

Orosz katonaszökevény a rendőrségen.

Az oroszországi ér romániai véres zendülés üldözöttei, mint előre tudni lehetett, Magyarországra özönlének s itt legnagyobb részük letelepül hitsorsosaik busás segítségével.

Az itteni hitsorsosok eme lojalitásával azonban nagyon sokan visszaélnak és felhasználva a letolyt kétországbeli zavargást, bejárják az országot és hamis igazolványok alapján minden jobbmódu embertől segílyt kérnek s így könnyű munka árán kényelmesen ének.

Városunkban ezt maga főrabbi Fuchs Mór segíti elő az által, hogy kiállít igazolványokat, melyek a következő szavakkal kezdődnek:

»Jelen igazolvány előmutatója romániai menekült . . . stb. stb.

Tehát minden nevet nélkülöz az igazolvány legfontosabb részén és ez így van a folytatásában is. Az így kiállított, a főrabbi pecsétjével, aláírásával ellátott igazolvány, természetesen, hogy minden jó laikus embert lépre visz. Elnök is aztán az ilyen igazolványok használatával, mert az nagyon jól jövedelmez. Ha a főrabbin malna, az orosz és romániai üldözöttek sorsa, egy hét mulva mind itt volnának Katonaváron. Szerencsére azonban a rendőrség éleslátása azon a részen minden uton-módon igyekszik az idegen bevándorlótaktól megtisztítani a területet.

Kemény Ignác kerületi rendőrbiztos hétfőn hajnalban szokásos razzitát tartott a katonavárosi »Ampói» és »Heichu»-ban, mely ország-szerte arról nevezetes, hogy minden izraelita

vallásu be vagy kivándorlónak éjjeli szállást ad.

A razzia alkalmával több idegen embert talált a fent megnevezett helyeken Kemény. Az illető egyének nem tudták magukat igazolni s e miatt le lettek tartóztatva, hogy illetőségi helyükre toloncolják őket.

A letartóztatottak között van egy *Zlotnyik* Adolf nevű férfi és egy *Geleszner* Pepi nevű nő. A férfi azt állítja, hogy *Geleszner* Pepi az ő felesége, amit a nő meg is erősít. Ez azonban nem valószínű, mert a vizsgálat során a körülmények ezt megcáfolták.

A kihallgatás során a férfi odesszai illetőségűnek mondta magát s azt adta elő, hogy ő az ottani zavargások miatt kénytelen menekülni. A vizsgálat ebben az irányban is indult meg.

A letartóztatott ember előbbi állítását később megváltoztatta s Odessza helyett Varsót mondta illetőségi helyének. A rendőrségi kósz, de meg az itől való félelem, hogy ügyének lebonyolítása hónapokig is eltarthat, tegnap megtörte *Zlotnyik* s keserves sírás közepette vallotta be, hogy ő nem az üldöztetés elől menekült, hanem a katonaságtól. Az orosz katonái szigor, melyet vele szemben tanusítottak, ez birta a szökésre. Sűrű könnyullatás közben kérte a rendőrséget, hogy ne szolgáltatssa ki az orosz hatóságnak.

Egy másik ilyen razziai alak *Grauer* Sámuel, aki bukaresti posztókereskedőnek adta ki magát. Ez az ember mielőtt lezárattott volna, a rendőrség félrevezetésével megszökött.

Az ilyen idegen, orosz és román alakok igen könnyen veszélyeztetik a közbiztonságot, miér is itt van a legtöbb ideje, hogy életbe léptessék a bejelentési hivatalt.

UJDONSÁGOK.

* **Fetszer püspök bérmantja.** *Fetszer* püspök bérmantjának utolsó állomása a békésmegyei Ujkigyós volt. A püspök e hó 3-án érkezett e tiszta magyar é. katolikus községbe. A község határán *Seiler* Ede csabai főszolgabíró, *Pain* Károly a község jegyzője fogadták *Murvai* István urad. intéző vezetése alatt összeállított lovasbanderiummal. Magában a községben a vallásos szellem tiszta megnyilvánulása ritka épületes látványt nyújtott. Virágszóró fehér ruhás leánykák, apró Mária zászlókkal kezükben a Mária-társulat hódoló tiszteletét mutatták be a bérmálni készülő püspöknek. Kedden délelőtti ünnepi szentmise és szent beszéd után 1135 hívőt részesített a püspök a bérmálás szentségében Isteni tisztelet után az egyház buzgó kegyura gróf *Wenkeheim* Frigyes v. b. t. tanácsos látogatta meg a főpapot. A plebánia és három iskola hivatalos megvizsgálása után a kegyurnál tett látogatás utba ejtésével Csabán vasutra szállva hazatért a bérmálás szentségének kiosztásában fáradságot nem ismerő püspök.

* **Kinevezés.** *Glac* Antal főispán tegnap *Talay* Ambrus bajji tanítót Bajj községbe helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki.

* **Hivatalos órák a járásbírósnál.** Az igazságszolgáltatás tisztikara által indított mozgalom, mely a jelenlegi hivatalos órák megváltoztatása érdekében indult, már részben eredménnyel járt. Az igazságügyi miniszter tegnap leiratot intézett a királyi táblához s tudatta, hogy a hivatalos órákat a járásbírósnál hivatalokban megváltoztatja. Az új hivatalos

órák reggel 7 órától délután 2 óráig fognak terjedni s már e hó 15-én életbe is lépnek. Az új hivatalos órák megváltoztatása következtében a járásbírósnál tárgyalások nem 9 órakor mint jelenleg, hanem 8 órakor kezdődnek. A miniszteri leiratot még nem közölték hivatalosan a tisztikarral, melynek azonban már tudomása van róla s általános örömmel fogadták kérésük teljesítését. A törvényszéken valamint más ágakon ez a rendszer még nem fog beállni, azonban rövid időn belül le fog jönni ezekre vonatkozólag is a miniszter intézkedése. A hivatalos órák egyhuzamban való megtartásának általános behozatala után az ügyészégi tisztviselők is megkezdik a mozgalmat, hogy az új rend órájuk is kiterjesztessék.

* **Új körorvos.** Pecsészőlős körjegyzőségében a megüresedett körorvosi állást most töltötték be választás útján. A választás dr *Kazay* Kálmán megválasztásával végződött. Az új körorvosnak e hó elejétől kell teljesíteni körorvosi teendőit.

* **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** Biharvármegye közigazgatási bizottsága ma tartja meg június havi ülését. Az ülésnek igen fontos ügyek képezik tárgysorozatát. Az ülésen *Glac* Antal főispán fog elnökölni.

* **A vasutas munkások szövetsége.** A vasutas munkások orsz. szövetségének központi vezetősége tegnap bejelentette, hogy a helyi csoport megalakult.

* **A város nem lehet méltánytalan.** A Városliget ügye került tegnap a pénzügyi szakbizottság elé, abból az alkalomból, hogy *Rátkay* József, aki a Városligetet, tavat létesítette, most, hogy elvették tőle a ligetet, 4417 kor összeg megfizetését kérte, amelyet ő 20 évi fáradságos munkája mellett a sajátjából költött a ligetre. A főmérnök a fő kiadását s az összes munkálatokat 24890 koronára becsülte. A főszámvevő pedig a számadások átvizsgálása után megállapította, hogy 4012 korona túlkiadást tett *Rátkay* József 20 év alatt s ennek a megtérítését véleményezi. A szakbizottság ülésén *Komlóssy* József előadó méltányossági szempontból a főszámvevő által megállapított összeg kifizetését javasolta. Dr *Hoványi* Géza a meggyőződés hangján méltatta *Rátkay* József 20 évi működését; aki az egész ligetet létesítette akkor, amikor Olaszinnak semmi szórakozó helye nem volt. Hivatkozott, hogy akik ismerik a régebbi viszonyokat, tudják, hogy mit tett *Rátkay*. A kérelem teljes igazságos. A szakbizottság egyhangulag javasolja a 4012 korona összeg megtérítését.

* **Ahol szük a színház.** A cím után itélve minden olvasó tudni fogja, hogy az a bizonyos színház, amely szük, az nem a Szigligeti színház, mert itt sajna a legtöbb este a fél ház sem telik meg. Az a szük színház Kolozsvárott van, még pedig az új nemzeti színház. Most a színház felügyelője árlejtési hirdetményt közöl, mely szerint a jelenlegi új színházat ki kell bővíteni s ennek költségei 90000 koronán tul nem terjedhetnek. A kibővítési munkálatokra beérkezett ajánlatok június 10-én lesznek tárgyalva.

* **Beszűntetett vasútépítés.** Már említettük, hogy a városi vasúttársaság igazgatósága, dacára a városi tanács ellenkező határozatának, bejelentette, hogy a Gilányi-soron megkezdik a villamos vasut vágányainak a lefektetését. A munkálatokat tegnap reggel tényleg megkezdtek. *Hankovits* Ferenc és dr *Tóth* Ferenc engedményesek tegnap beadványt intéztek a városhoz, amelyben rámatatnak, hogy a

tanács határozata ellenére megkezdették a Gilányi utcán a vasuti sínek lerakását. Bejelentik, hogy ezen körülményt képviselőjük: *Reichel* Henrik mérnök a főkapitánynak bejelentette, hivatkozva a tanács határozatára. Azonban ezenkívül írásban is bejelentik ezen körülményt s kérik, hogy szükség esetén karhatalommal is szüntessék meg a vasut építését. A hatóság a munkálatokat tényleg beszüntette.

* **Az apa és a fia.** Magyarpatak községben tegnap délelőtti *Velicsék* Tamás a fiával együtt tulságos sok alkoholt fogyasztottak el, melynek megtörténte után egymás támogatásával dülöngöztek végig a falun ki a mezőre, hogy ott kialudják magukat. A két részeg ember pár pillanat alatt azokba a bizonyos álmok egyikébe merült. A fiatal ember napnyugatán kijózanodva felébredt, az öreg azonban tovább aludt, melyet a fiu arra használt fel, hogy apja tarisznyájából 480 koronát tartalmazó zacskót kilopott s alvó apjától néma bucsuzás után elválvá tovább ment. Az öreg csak később vette észre a zacskó eltűnését és még később a fiát, kinek kézrekerítése iránt megtette a bejelentést.

* **Koronázási ünnepély az ipariskolai ifjúsági egyesületben.** A Nagyvárad ipariskolai ifjúsági önképző egyesület június hó 8-án, délután 3 órakor a községi polgári fiúiskola dísztermében (Reáliskola utca 4. szám, II. emelet 31. ajtó) a koronázás negyvenéves évfordulójára alkalmából szép sikerűnek ígérkező ünnepélyt rendez, mely egyúttal az ifjúsági egyesület első évi záróünnepélye lesz. Az egyesület elnöksége már kibocsátotta az ünnepélyre szóló meghívókat, melyben az ünnepély műsorát is közli.

Tárgysorozat:

1. Himnusz. Eneki az egyesületi dalárda.
2. Megnyitó. Tartja *Ragány* János, iparokt. biz. elnök.
3. A nm. közoktatásügyi miniszter ur jutalomdíjainak átadása.
4. Egy tanuló köszönete a jutalmazottak nevében.
5. Dalok.
6. Az egyesület célja és lefolyt első éve. Tartja *Mihassay* József, az egyesület tanárelnöke.
7. Uránia előadás. »A magas Tátra.« Tartja *Matkó* Benjámin.
8. Szózat.

* **Az új közbúgóhid építése** Nagyvárad város közegészségügye követeli, hogy a közbúgóhid újjáalakítását vagy újra építését mielőbb fogantossítsa, mert az ottani állapotok tűrhetetlenek. Már egy évtizeddel ezelőtt írta egyik jelentésében a mostani polgármester, mint főkapitány, hogy a vágóhídi jégkamrákban pár órai állás után a hust zöld nyálka vonja be s a pocok lepik el. Azóta csak rosszabbodtak az állapotok. A városi mérnöki hivatal készítet is egy hosszabb tanulmányt s tervezetet a mostani közbúgóhid átalakításáról, villamos hűtőkészülék és jéggyárral kapcsolatosan. — Ujabbán egy másik tervet készítet, amely szerint az állatvásárok mellett egy teljesen új közbúgóhidat építene a város, teljesen modern berendezéssel és jéggyárral. A teljesen új vágóhid 170.000 koronával kerülne többbe, mint a régi átalakítása, vagyis cirka 700.000 koronára rugna az építés költsége. Ezen többlet kiadást, amelyre a 100 százalékkal felemelt vágatási díj már nem nyújt fedezetet, a főmérnök akként véli előteremteni, hogy a *Rulikovszky*-uton levő területet villatelkeknek adja el a város s az ebből befolyó összeget, valamint a katonai barakkok építésére szolgáló alapot fordítsák az új vágóhid építésénél hiányzó kiadásokra. A

mostani vágóhidat pedig alakítsák át katonák beszállására. Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap foglalkozott a főmérnök újabb tervével. A közbizottságok ujjáépítését mindannyian helyeslik, annál inkább, mert tervbe van véve az állatvadászok mellett egy vasúti marharakodó állomás létesítése. A bizottság azonban a kérdés finansziális részét nem látta eléggé tisztázva s ezért kimondta, hogy elvileg helyesli a tervezet keresztülvitelét, azonban az ügyet kiadta a főszámvevőnek a kérdés pénzügyi részének alapos előkészítésére s a fedezetre nézve tegyen javaslatot.

*** A város mint részvényes.** A Nagyvárad Takarékpénztár alaptörvényének felemelése céljából az eddigi 300 drb. részvénye mellé újabb 300 részvény kibocsátását határozta el s a régi részvény tulajdonosainak elsőbbségi joguk van az új részvényekhez. Nagyvárad városának is vannak régi részvények. A pénzügyi szakbizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy javasolja a közgyűlésnek, miszerint Nagyvárad város váltsa meg az öt megillető új részvényeket, n-vezetesen a törzsvagyom alapnak hat darabot, a Sztaroveszky-gyermek-kórház alapjának öt darabot, minthogy régi részvény van a város tulajdonában.

*** Elhunyt földbirtokos.** Mint részvétellel értesülünk, Kacsora Péter biharmegyei földbirtokos tegnap, június hó 4-én reggel Biharmegye közpórházában, pár heti szenvedés után 61 éves korában meghalt. Az elhunyt derék ferfiut széles körben ismerték. Súlyos betegségére keresett a közpórházban gyógyulást, azonban az orvosok nem tudták életét megmenteni. Elhunytát hitvese és fia gyászolják. Hült tetemeit ma, június 5-én délután fél 3 órakor a kórházban beszentelik, s a szertartás után *German K.* kegyelet temetkezési intézete elszállítja *Margitára*, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

*** A selyemtenyésztés és az izgatás.** A kivándorlások miatt sokat szenvedett selyemtenyésztést újabb veszély fenyegeti. A tenyésztők között ugyanis az izgatók kezdenek dominálni s arra akarják bírni őket, hogy a selyemgubókért többet követeljenek a jelenlegi árnál. Ez a követelés a múlt évben oly mérvet öltött, hogy a beváltó hivatalnok életbiztonsága is veszélyben forgott. Az országos selyemtenyésztési főfelügyelőség tegnap ez ügyben kérelmet intézett az alispánhoz, miszerint intézkedjék, hogy a beváltás idején állandóan egy hatóságú személy legyen jelen, a ki a közbiztonság megvédéseért felelős legyen. Biharmegyében Nagyszalontán lesz gubóbeváltás, hol 100 selyemtenyésztő van.

*** Halálos robbantás.** A pesterei Moskovits uradalomban a kiirtott erdő helyén visszamaradt fatörmekket a munkások robbantással szedik ki a földből. A robbantást puskaporral eszközölik. Ez a műtét tegnap halállal végződött, melyről adjuk a következőket. A fatörmek robbantása közben tegnap délelőtt Huszár Mihály pesterei munkás az irtást végző munkások többszöri figyelmeztetése ellenére is a már puskaporral megtöltött fatörmek közé ment, amikor már a kanócok égtek. Egyszerre irtózatos dőrej rázta meg a levegőt s a szerencsétlen ember élettelenül feküdt a földön. A felrobbantott törmék ugyanis egy 15 kiló súlyú kődarabot is dobott ki, mely a fa tövével volt. A kő Huszár fejét találta, melyet teljesen szétromcsolt. A megtartott vizsgálat megállapítást nyert, hogy gondatlanság nem terhel senkit. Huszár szerencsétlensége önhibájából származott.

*** Aki az Istent káromolta.** A régi és örökös közmondás, hogy az Isten nem ver bótta, tegnap délelőtt irapás módon nyert beigazolást a Szent László-téren. Ecsedi Lajos, ki magát a csavargók elnökének titulálta, teg-

nap reggel egy négykerekű kézikocsin árut szállított haza. Utközben a kocsi kereke a villamos vágányok közé szorult, s Ecsedi bármint igyekezett is onnan kiszabadítani a kocsit, nem sikerült neki. Az ember erőlködésének sok szemtanúja volt, kik megbotránkozva hallgatták a csavargó szavait melyekkel Istent káromolta. — A nagy erőlködés közben Ecsedi egyszerre hanyatt esett s élettelenül feküdt a földön. A helyszínen megjelent dr Nemes Aron és Kemény Ignác, a halál okául szívzselhűdést állapítottak meg.

*** Goromba konduktor.** A gorombaság ma már nem újság, hanem divat, mely a maga változatos formáival nap-nap után jobban terjed. De nemcsak divat, hanem kvalifikáló tulajdonság, sőt bizonyos életfoglalkozásokban, minők a képviselői, szociálista agitatori, szociálista és radikális demokrata újságírói foglalkozások, valóságos életszükséglet. A gorombaság azonkívül még kultusz is, melynek legfőbb parancsa a káromkodás. Ennek a kultusznak külön sajtója is van, tehát kilátás van rá, hogy maholnap a gorombaság lesz a kilencedik nagyhatalom. Tehát nem kis sor a gorombaság. Nem is tud mindenki goromba lenni; kell hozzá jó adag tudatlanság, nagyfokú gőg és arrogancia. Ezek a tulajdonságok pedig manapság dusan burjánoznak mindenfelé. A miniszter szobájában a Lipschitzek a Népszava hasábjain és szociáldemokrata népgyűléseken a Jakabokányok, a standon a klonfliskocsik, a piacon a kofák, az utcán a posztoló rendőr, a vasúti kocsiban a konduktor gorombáskodik. uti enarrat haecfabula. Urnapján a Nagyváradról 1 óra 41 perckor Kolozsvár felé induló személyvonattal egy előkelő nagyvárad keréskedő családjával együtt Révre rándult ki, hogy ott a szabad természet kies ólón az ünnep délutánját kedves szórakozással eltöltse. A rekkenő melegben a kereskedő és családja harmadosztályon utazott, mivel a nyári melegben tudvalevőleg ezen az osztályon legkényelmesebb utazni, kevesebbet szenved az ember a forróságtól. A vonatra aznap temérdek utas szállt fel már a nagyállomáson, a váradelencei állomáson pedig valósággal megostromolták az üres kocsikat, de a bölcs konduktori ész, ő tudja miért, tán 2 vagy 3 kocsiba zsufolta az utasokat. Evvel nincs mondván az, hogy ő meg az üres kocsikban kényelembe téve magát elnyújtzkodott a padon, mert a sok jegy kilyaggatásának gondjától erre aligha ért volna rá. Csak annyi igaz, hogy konduktor ur ő kegyelme éktelenül mérges volt a sok utas mián, de legkivált attól veresedett a füle cimpája, hogy nadrágos uri emberek és kalapot viselő uri nők is elfoglalják a harmadosztályu kupékat, mikor neki anélkül is dandár gondot okoz a harmadosztályra predisztinált utastömeg olyatén elhelyezése, hogy mennél több üres kocsi lötyögjön a vonat végén. Nem is túrtöztette haragját a mi érdemes konduktorunk, hanem megpukkadás és gutaütés elkerülése céljából, amelyre gömbölyded alakja amugy is kondicionálta, az uri társaság jelenlétében ilyen ékes gorombaságotól hemzsegő monológgal nyitotta meg felgerjedt indulatának zsilipeit:

— Valóságos sáskajárás van ezen a vonalon minden vasár- és ünnepnapon. Nemhogy otthon maradnának és úgy gubbasztanak el az egész napot.

Ajánljuk a kitünő konduktort felebbvalói szíves jóindulatába.

*** Vasúti karambol Bucsan.** Vasárnap délután könnyen végzetessé válhatott vasúti karambol történt a bucsai vasúti állomáson. Az esetről adjuk a következőket. Vasárnap délután Bucsan két tehervonat tolatott. Hibás váltás következtében a két gép oly szorosan haladt el egymás mellett, hogy oldalaik egymáshoz surlódva a gépek erősen megsérültek. Nagyobb szerencsétlenség be nem következését csupán csak annak lehet köszönni, hogy a gépek nem haladtak sebesen. A megtartott vizsgálat még

ez ideig nem derítette ki, hogy kit terhel gondatlanság, de valószínű, hogy *Hübner Lipót* pályaoír gondatlansága volt az egész eset oka. A megsérült gépek a mozdonyjavító műhelyben vannak Kolozsvárott.

*** Halálozás.** *Gyöngyösi Szappanos Kálmán* nyug. pénzügyi számvizsgáló, életének 56. évében elhunyt. Temetése holnap, június 6-án délelőtt 10 órakor lesz az Uri utcai gyászszékháztól.

*** A Willand-cirkusz első előadása.** Az esős idő dacára nagyszámu és előkelő közönség nézte végig a Willand-cirkusz első előadását. Nem is volt oka senkinek megbánnia, hogy elment a cirkuszba és aki ott volt, az igazi művészi színvonalon álló, szenzációs mutatványokért szívesen elfelejtette az esős idővel járó kellemetlenségeket. El kell ismerni, hogy Willand testvérek cirkusza elsőrangú a maga nemében és az előadás műsorának minden száma eredeti, új és művészi, olyik szinte páratlan. Kiválóan tetszettek a közönségnek egy kis leány és fiu gyermeknek, mint uszó csillagoknak, bámulatos ügyességgel, és gyermekektől alig várható hidegvérrel a szabadon álló létrán bemutatott mutatványai, a kerékpárral tett produkciók, a Popescu és Dimitrescu csoport precíz nyújtógyakorlatai. Általános feltűnést keltettek az idomított lovak, kutyák és négy elefánt mutatványai. A lovarnók és lovasok produkciói is teljesen megállják a kritikát. A cirkusz Augusttja gondoskodott a nézőközönség jókedvének foglalkoztatásáról és a publikum nagyon bálás is volt érte. A kacagás tetőpontra hágott, mikor a Willand testvérek léptek a porondra. Ötletes mókák állandóan hangos derűtségben tartották a közönséget. De ki győzné egyszerűbe felsorolni a sok látni valót. A műsor gazdag és rendkívül változatos volt és állandóan fentartotta, sőt fokozta a közönség figyelmét. Úgy hallottuk, hogy a cirkusz két hétig marad Váradon. Megérdemli, hogy minden ép kézláb ember megnézzze.

*** Elárverezik Jónást és társait.** A hivatalos lap árverési hirdetményei között ma egy hosszabb árverési hirdetmény jelent meg. A budapesti állatkertet árverelik. Az első állat az elárverezendőek közül Jónás lesz. A megvételére még meggy majd valahogyan, de az elszállítása nagy bajt fog okozni. Mert Jónás, amióta megtudta, hogy hatóságilag lefoglalt egyed, nem hallgat a »gyere ki a vízből« vezényszóra. Hiába dobnak zsömlét: a vízbe, hiába kérélik, hiába fenyegetik, Jónás úgy gubbaszt bent sötét ábrázattal, mint aki a legvégsőre szánta magát.

*** Csalás reklámbankóval.** Tóth András nagykeréki földműves tegnap bejött váradra, hogy szürke lovát a lóvásárbán eladja. A lovat el is adta Harasztosi Elek sznt. péterszegi lakosnak, aki a vételárát azonnal meg is fizette. Tóth András anélkül, hogy az összehajtogatott bankjegyet megnézte volna eltette és csak később, amikor Harasztosi a lovat már elhajtotta, vette észre, hogy a bankjegy tulajdonképpen egy 100 kor. utánzó reklámpapíros, a melynek nagyváradon Pfaff Kálmán és Halász Henrik is nyomattak s melyek el is koboztattak. Eljárás folyamatba tetetett.

IRODALOM.

A falusi otthon védelme. Ezzel a címmel a Magyar Gazdaszövetség kiadásában külön füzetben is megjelent *Kolozsváry* Lajosnének a szövetség szociális küzdelem tartott előadása. Szerző abból a nyugtalanító tünetből kiindul, hogy falvaink már kezdenek elnéptelenedni, s a falvak lakói a városokba

s a gyárak egészség- és erkölcsrontó légkörébe sodolnak, ami társadalmunkban a szociális kérdésnek egy új oldalára hívja fel a közfigyelmet. Rámutat arra, hogy miután az ipar nálunk nem olyan fejlett, mint a nyugati államokban, hogy a falu elvándorlóinak egész tömegét foglalkoztassa, a főbőleg kivándorol. Nagyon sokan keresték már ennek a válságnak az okait, de míg mutatott rá valaki, hogy a falusi tűzhelyek régi varázsát kell visszaállítani azáltal, hogy fausi háziasszonyokat nevelünk. Külföldi példákra hivatkozva ismerteti a háztartási iskolákat, s ilyeneknek a meghonosítását ajánlja hazánkban is. A szociális kérdés tanulmányozói érdeklődéssel olvashatják a füzetet, mely a Magyar Gazdaszövetségnél, (Budapest, IX. Üllői-ut 25) kapható 30 fillérért.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör ülése. A nagyváradai kath. kör választmánya ma, szerdán délután fél 6 órakor saját helyiségében ülést tart.

TÁVIRATOK.

A király megérkezése.

Budapest, június 4. Bécsből jelentik: A király teljes kísérelével e hó 6-án délután 3 óra 30 perckor indul különvonaton Budapestre, ahova 7 óra 30 perckor érkezik meg. A budapesti pályaudvaron nem lesz hivatalos fogadtatás.

Kiegyezés.

Budapest, június 4. Bécsből jelentik, hogy Wekerle miniszterelnök bécsi tartózkodását arra is felhasználta, hogy Korytovszky pénzügyminiszterrel értekeztek. Wekerle délután 3 órakor tért vissza Budapestre. Az Erzsébet királyné szobor leleplezésére Bécsbe érkezett többi magyar miniszterek is még a délután folyamán hazautaztak. Wekerle tanácskozása Koritovszkival valószínűleg a kiegyezés dolgában történt, melyről azt írja a N. Fr. Pr. mai száma, hogy Beck legutóbbi tanácskozása Wekerlével a trónbeszédnek a kiegyezésre vonatkozó passzusa tárgyában történt. Ez a passzus csak röviden regisztrálni fogja az eddigi tárgyalások eredményét és a császár benne annak a reményének fog kifejezést adni, hogy a meggyezés sikerülni fog. Az újabb tárgyalások hétfőn indulnak meg a kiegyezés kérdésében.

NYILTTÉR.

Dr. Krüger Aladár

ügyvédi irodáját

Szalárdi (régli Posta)-utca

7. sz. alá (saját házába)

helyezte át.

Dr. Krüger Jenő

ügyvédi irodáját

Szalárdi-utca 7. sz. alatt

megnyitotta.

Dr. Berkovits René

orvos rendelését *belső- és idegbetegek* részére megkezdette.

Lakik Pável-utca 7, rendel délután 3—4.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. **Eredeti Panama-kalapok.** Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefír ingek. Elegáns divatmellények.

50

Egyedüli raktár a hírneves Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.

REGÉNYCSARNOK.

Művészet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

49.

A reggeli lassan haladt. Natália, vagy Lensky itt-ott egy-egy észrevételt tettek, de a társalgás nem tudott felmelegedni. Valami sajátos izgatottság rezgett a művész minden idegében. Máskor a csevegésnek vége-hossza nem volt köztük és most... Mi jutott az asszonyka eszébe, hogy még az időjárást is előhozta, mintha az első jött-ment vendég lett volna, ki iránt udvariasnak tartozunk lenni, de kinek nincs mit mondanunk, mert semminemű közös érdek nem köt hozzá?

A művésznék pedig eszébe jutottak a szavak, miket Natália »akkor« a Windsor szállodában mondott neki, mielőtt Morinskyval megkötötte a szerződést: »Mint idegen fogsz hozzánk visszatérni és azontul idegen is fogsz köztünk maradni.«

— Olyan feszes és rideg vagy Natália, — jegyzé meg Lensky végre, minden összefüggés nélkül kedvetlenül. Oly borzasztóan aristokratikus modorra tettél szert ismét, távollétem alatt.

— Már hogy mondhatasz ilyen ostobaságot! — felelé a fiatal asszony, erőltetett nevetéssel.

— Ah, nekem nincs nevetetnékem, — duzzogott Lensky és egyszerre, csakhogy benső izgatottságán könnyítsen, fellortyant: — Nekem ez gyötrelmem — ki nem állhatom — elviselhetetlen — és hirtelen mozdulattal eltolta magát a theáját.

— De, Boris! — intette Natália, — szegény, beszámíthatatlan, kedves geniemi! — És

oly pajzánul nézett rá csodálatos szemével, hogy haragja elpárolgott mint a füst.

Az asztalon keresztül mindkét kezét neje felé nyújtotta és Natália szívélyesen fogagta. Kissé előre hajolt, hogy ajkait az övéiben nyugvó finom kezekre nyomja, midőn könnyű léptek nesze közelgett a kavicsos uton. Natália elpirult és gyors, csaknem ijedt mozdulattal, visszavonta kezeit. Lensky dühösen ráncba szedte szemöldéit. — Vajjon ki előtt szégyelheti így magát?

Egy igen elegáns, drága valencienne csipkékkel pazarul elárasztott reggeli-ruhát viselő fiatal nő, nagy sárga napernyővel a kezében lépdelt a reggelizők felé. Hasonlítot Natáliára, bár alakra kisebb, zömökebb és arcvonásai erősebbek voltak. Lensky felismerte benne felesége nővérét, Jeljagin hercegnőt, egy neki kiállhatatlan egyént, noha eddig csupán nősülése előtt látta tutólag egyszer-kétszer.

Annak idejében, jó barátok besugták neki, hogy nővérével való egybekelését egyszerűen »abszurditásnak« nevezte. Egy gazdag, de különben jelentéktelen diplomata neje lévén, tíz évi külföldi tartózkodása alatt egészen a lehetlenséggel határos arisztokrata előítéletekkel szivta tele magát s bár férje nem birt semmi címmel, »hercegnőnek« szólíttatta magas személyét. Mi több, ezekbe a tulrafinírt, nyugateurópai »grimasse«-okba, az ő félázsiai, orosz tulzásainak bizonyos mennyisége vegyült, miáltal még tapintatlanabbá és még furcsábbá vált. Dacára fenhéjázó kizárólagosságának, mégsem tudta teljesen megérteni a külföldi társaság finom árnyalatait és folyton hibásan válogatta meg ismerőseit.

Különben, számos gyöngéje mellett, az ostobaságig jó és a tékozlásig vendégszerető volt.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsze 1907 június 4-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar feleti vasuti államkötvény 4%	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.—
Oszták járdék ezüstben	99.50
Oszták járdék papírban	100.—
Oszták korona járdék	117.—
Oszták járdék aranyban	99.—
18+0. oszt. államsorsjegyek	155.—
Oszták-magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasut	833.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	683.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24.117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	37.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VÜCSKICS GYULA.

Eladó ház.

Nagy-Teleky-utcán 531. népsorszámu Wagner-féle sarokház örök áron eladó.

Értekezhetni

Dr. Schweiger Ede ügyvéddel.

Szilágyi Dezső-utca 16. szám.

Hirdetmény.

A nagyvárad takarékpénztár r.-t. 1907. évi május 12-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy 600000 kor. alaptőkéjét, 300 darab új részvény kibocsátása által 600000 kor.-ról 1200000 koronára felemeli és hogy ezen új részvények, melyek 1908. január 1-től részesednek az üzleteredményben, a régi részvények tulajdonosainak átvételre felajánlatsanak.

Ezen határozat alapján a régi részvények tulajdonosainak a fentemlített 300 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

1. Minden régi részvény alapján egy új részvény vehető át.

2. Az átvételi árfolyam 4000 kor., melyből 2000 kor. az alaptőke, 2000 kor. pedig a tartaléktőke javára fog iratni, miáltal a tartalékalap 1210910 kor. 38 fillére emelkedik.

3. Az átvételi jog különbeni elenyésztés terhe alatt 1907. évi június 1-től 1907. augusztus 1-ig hétköznapokon pénztárunknál gyakorolható. Ezen határidő leteltével az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával élni kíván, tartozik a részvényt szelvényei nélkül a jog gyakorlása céljából bemutatni pénztárunknál és egyidejűleg ugyanott az első részfizetést készpénzben teljesítem, a mi, valamint a későbbi befizetések ideiglenes elősmervényen nyugtáztatnak. A benyújtott régi részvények az elővételi jog gyakorlásának reányomása után azonnal visszaadtnak. Az elővetiljog a részvény és 400 kor. készpénz beküldésével posta útján is eszközölhető.

4. A befizetések következőképpen teljesítendőek:

400 korona	1907. augusztus 1-ig.
1200 »	1907. október 1-ig
1200 »	1907. november 1-ig.
1200 »	1907. december 31-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni. A befizetések után a takarékpénztár a befizetés napját követő naptól 1907. évi december 31-ig 5 százalékos kamatot fog megtéríteni és ezen kamatot 1908. január 2-től kifizetni.

Az elővételi jog gyakorlása után megállapított befizetési részletek pontos beletartása nem kötelező, de legkésőbb 1907. december 31-ig okvetlenül teljesítendő. Ha azonban a befizetés 1907. december 31-ig nem teljesített, az igazgatóság az illető ideiglenes részvényelősmervényeket semmissnek nyilváníthatja, a késedelmes fizető pedig az addig teljesített befizetést elveszti. Az eként megsemmisített részvények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el s ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések, hozzászámítva a kibocsátási értéken felül elért többletet, a részvénytársaság tartaléktőkéje javára lesz könyvelve. — Ugyisint ezen tartaléktőke javára lesz könyvelendő az elővételi jog nem gyakorlása által értékesítendő új részvény eladásából származó nyereség is.

Az új részvények az ideiglenes elősmervények beadása és 10 korona befizetése ellenében 1908. évi január 25-től fognak kiadni.

Nagyvárad, 1907. május 25.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank nagyvárad pénzügyi f. évi május hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy 675000 korona részvénytőkéjét 750 drb. egyenkint 300 koronáról s névre szóló részvény kibocsátása útján 900.000 koronára felemeli.

Ezen 750 drb. új részvény átvételére a régi részvények birtokosainak záros határidő alatt gyakorolható elővételi joguk van, melyet a következő feltételek mellett gyakorolhatnak, n. m.:

1) Három-három részvény, egy-egy új részvény átvételére jogosít.

2) Az átvételi árfolyam 575 korona, melyből 300 korona a részvénytőkét, 275 kor. pedig a kiadások levonása után a rendes tartalékalapot illeti.

3) Az átvételi jog különbeni elenyésztésének következményével 1907. június 3-tól 1907. július 15-ik napjáig gyakorolható.

4) Aki az átvételi joggal élni kíván, tartozik a régi részvényt, vagy részvényeket szelvények nélkül az intézet pénztáránál bemutatni és az első részletet készpénzben lefizetni. A befizetést a pénztár külön elismervényen nyugtázza és a benyújtott régi részvényeket lebélyegezve a benyújtónak azonnal visszaadja.

5) A befizetések következően teljesítendőek:
175 K 1907. június 3-tól július 15-ig,
200 K 1907. szeptember 15-ig,
200 K november 15-ig.

Szabadságában áll azonban a részvényjegyzőnek több részletet vagy valamennyit a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Minden befizetés alkalmával az intézet a befizetőnek a befizetett összeg után a befizetés napjától 1907. december 31-ig számítandó 5 százalékos kamatot térít meg, amennyiben az új részvények az 1907. évi üzleteredményben nem részesülnek.

6) Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1907. december 15-ike előtt a befizetésekről szóló elismervény visszaadása ellenében, az intézet pénztára megfelelő szelvényekkel ellátott és névre szóló az elismervényen kitüntetett darabszámnak megfelelő új részvényt szolgáltat ki.

7) Az oly részvényes, ki az átvételi jog gyakorlásánál nem tud három drb. részvényt bemutatni, minden egyes részvény után egy harmad új részvény átvételére jogot adó nyilatkozatot kap. Három ily nyilatkozatnak 1907. július 31-ig történő beszolgáltatása ellenében az illető jogot nyer, hogy egy új részvényt a fenti feltételek teljesítése mellett átvehessen. Az ily

1—3-ad részvény elővételi jogáról szóló nyilatkozat 1907. július 31-től kezdve hatályát veszíti.

8) A befizetéssel késedelmeskedők ellenében az intézet igazgatósága az alapszabály 5. §-a szerint *) fog eljárni.

Nagyvárad, 1907. évi május hó 23-án.

Az igazgatóság.

*) Az a részvényes, aki az átveendő részvényekre esedékes valamely részletet a kellő időben be nem fizeti, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles megtéríteni. Ha azonban a részleteket és azok kamatait a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem fizeti be, az igazgatóság az illető részvényekről kiadott ideiglenes elismervényeket újabb hírlapi közzététel nélkül semmiesnek nyilvánítja, a késedelmes részvényes pedig a már befizetett összeget elveszti.

3901—1907 Tkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Titzer Louisa végrehajthatónak Mudura János végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében. Elsősorban a szakadati 350. számú betétbe A. I. 1—14. sor szám alatt felvett szántó-, rét-, kert földekből és erdőkből álló jószágtestre 907. korona kikiáltási árban másodsorban ugyan ezen betétben A. I. sorszám alatt felvett szántóból álló jószágtestre 119 korona kikiáltási árban; harmadsorban a szakadati 353. számú betétben A. I. 1. sorszám alatt felvett szántóból álló jószágtestre 362 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s annak foganatosítására határnapul 1907. évi június hó 25-ik napjának d. e. 9 óráját Szakadát közszékházához kitűzte.

Tekintettel pedig arra, hogy az ingatlanokra Mudura Péterné Nyegró Borbála javára haszonélvezeti jog ezt megelőző rangsorban pedig a Biharmegyei takarékpénztár javára 3000 korona és jár. erejéig zálogjog van bekebelezve, az 1881. évi LX. t. c. 163. §-a értelmében kimondatik, hogy az ingatlanok a haszonélvezeti jognak fentartásával csak az esetben adhatók el, ha azokért az előző követelések kielégítésére ezennel külön-külön 4000—4000 koronában megállapított összeg mint vételár megígértetik, ha pedig ezek meg nem ígértetnek, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a haszonélvezeti jognak fenntartása nélkül nyomban új árverés alá bocsátatnak, mely utóbbi esetben azok a kikiáltási áron alul is eladhatók. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál és Szakadát község előjárásánál tekinthetők meg. Nagyvárad, 1907. évi március hó 5-ik napján. Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kiss András,
kir. törvényszéki bíró.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

— — — divat üzlete — — —

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

MEGJELENT
az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI
című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ból,

melyről olvasóinknak már több ízben hirt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várakozásoknak, melyeket a kiadótársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek írták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köreiből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A gazdát rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A magyar kereskedő szeme előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A tanúgy munkásai a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyerne. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a hadászati technikáról, az elektromosság-ról, távirás-ról stb. szóló fejezetek.

A legujabb problémák: radioaktivitás, drótnélküli távirás, repülőgép stb. e könyv olvasása útján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

A „Műveltség Könyvtára“-nak ára kötetenkint.... **24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóci ut.

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szerzők nevei:

Energia: Schimanek Emil.
Bányászat: Litschauer Lajos.
Kohászat: Gálócsy Arpád.
A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
Mótorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
Pósta: H. Henney Vilmos.
A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
Faipar: Gaul Károly.
Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
Gazdasági gépek: V. Markhot Jenő.
Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kosutány Tamás.
Elektromosság: K. Liphay Károly.
Telegrafia és telefonía: Hollós József.
Zárószó: Méray-Horváth Károly.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK

első sorozata a következő könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világgyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élék Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.